

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

ELLIS AVERY

Ultimul nud

Traducere din engleză și note de
ROXANA DASCĂLU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Ioana Petridean
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Iuliana Glăvan
DTP: Emilia Ionașcu, Carmen Petrescu

Tipărit la R.A. Monitorul Oficial

ELLIS AVERY
THE LAST NUDE
Copyright © 2011 by Ellis Avery
All rights reserved.

Cover art © 2011, TAH
Licensed by Museum Masters International NYC

© HUMANITAS FICTION, 2014, pentru prezenta ediție românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
AVERY, ELLIS
Ultimul nud / Ellis Avery; trad.: Roxana Dascălu. –
București: Humanitas Fiction, 2014
ISBN 978-973-689-709-2
I. Dascălu, Roxana (trad.)
821.111(73)-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
rel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382 / 0723 684 194

*În memoria lui Katrin Burlin
și a lui Elaine Solari Kobbe
și pentru Sharon, cu dragoste*

PARTEA ÎNTÂI

Am întâlnit-o pe Tamara de Lempicka doar pentru că aveam nevoie de o sută de franci. Asta s-a întâmplat acum șaisprezece ani. Tocmai aflasem că, dacă aș fi avut o rochie neagră cu guler alb, aș fi putut să preiau slujba de la magazinul universal a colegei mele de apartament. În 1927, puteai să faci rost de un pat sau de o bicicletă cu trei sute de franci; o sută era un preț convenabil pentru o rochie de-a gata, dar eu nu dispuneam de suma asta.

Mi-am zis să încerc mai întâi la prietena mea Maggey. O împrumutasem cu bani la un moment dat, când trebuise să meargă la doctor, așa că, după interviul de la magazinul universal, m-am dus în Bois de Boulogne.

Maggey își luase numele după locul ei de muncă, o magnolie de pe malul cel mai de sud al lacului mare, aproape de șosea. Îndreptându-mă într-acolo, am observat un bărbat care s-a întors să mă privească, iar când m-am apropiat de magnolie – (oare unde era Maggey?) – am văzut încă un bărbat într-un *fiacre*, care m-a arătat șoferului său.

În ce mă privește, n-am putut să nu observ un automobil verde-smarald parcat pe iarba din față, din care a coborât o femeie cu un câine. Formau un triunghi în apropierea copacilor: ogarul, Bugatti-ul verde, femeia suplă, elegantă. Părul ei tăiat scurt strălucea palid sub o cască de aviator minunat de inutilă, din piele gri. Câinele stătea întins ca o coardă privind înspre copaci, imobil, ca un ogar dintr-o tapiserie medievală, tremurând răbdător, până ce femeia l-a eliberat din lesă. S-a uitat în sus, către ea, așteptând. „*Vas-y!*“, a strigat aceasta, iar câinele a dispărut în verdeață, o umbră cu trup prelung.

Am ajuns la limba de pământ dintre cele două lacuri și nu i-am zărit nici pe Maggey, nici pe prietenul ei spilcuit, pe care îl aducea uneori cu ea s-o protejeze. Am decis să merg până la pavilionul chinezesc de pe insulă și, dacă n-aveam s-o văd pe Maggey la întoarcere, aveam să renunț și să cer bani de la Gin, colega mea de apartament. Din păcate, nu puteam să-i cer uniforma. Gin avea o siluetă băiețească, subțire ca o pasăre, așa era la modă pe vremea aceea – pe lângă ea, mă simțeam incredibil de greoaie, ca o italiancă din New York. Dar dacă mi-ar fi dat ambele uniforme, mă gândeam eu, puteam folosi stofa de la una pentru a face clini la cealaltă. Asta mi-ar fi luat însă timp, iar eu aveam nevoie de rochie la prima oră, în dimineața următoare. Soarele a spart lacul într-o mie de oglinzi cu muchii ascuțite, dar pinii de deasupra erau răcoroși, acele lor își răspândeau mireasma sub greutatea pașilor. Unul dintre bărbații de pe alee mi-a zis ceva, eu însă mi-am ferit privirea. Apoi am auzit zgomot de pași în urma mea și o voce de femeie.

— De unde v-ați luat rochia, Mademoiselle?

Îmi alesesem rochia mea norocoasă albastră pentru interviul de la Belle Jardinière, tocmai pentru că stârnea adesea comentarii. M-am uitat în spate: era femeia cu mașina verde. Nu vorbea franceză ca o franțuzoaică, dar vorbea mai bine decât mine.

— Eu am făcut-o, am zis, intimidată brusc de frumusețea și bogăția ei evidentă.

Femeia arăta de douăzeci și ceva de ani, la fel de încordată și subțire ca ogarul ei, și totuși trăsăturile ei est-europene sugerau o naturalețe senzuală și languroasă.

— *Comme c'est jolie*, a spus ea.

Am arătat cu degetul spre Bugatti.

— Tocmai admiram... am zis, sau speram că am zis.

— Nu este a mea – ar fi mai potrivit să vorbesc în italiană? În engleză?

— Cred că în engleză, i-am răspuns eu jenată în engleză. Am trecut însă iar la franceză, explicând: Încerc să exersez...

— ...dar mă gândesc că aș putea să-mi cumpăr o mașină ca asta, a zis ea.

Engleza ei era ca șmirghelul, cu accent slav, chinuită. *De-asta* suna ciudat franceza ei, mi-am zis eu. O fi fost rusoaică?

— Vrei să mă ajuți să o testezi?

Am răs stingerită și m-am uitat spre copacul lui Maggey. Maggey, nicăieri, așa că am rămas lângă femeia aceea, în timp ce-și striga câinele.

— Seffa!

„Seffa!“ Am fost nevoită să repet cu voce tare explicația femeii, ca să pot pricepe.

— Vântul de Apus? O! am zis eu, când mi-a picat fisa.

Mai mult furtună decât zefir, Seffa a țâșnit brusc dintre copaci, cărând un iepure însângerat în bot. Și-a azvârlit prada pe pământ și s-a aruncat peste corpul sfâșiat, cu labele în aer.

— Nu, Seffa! Ajunge! a spus femeia în franceză, iar câinele s-a ridicat, tremurând.

Nu prea voia s-o lase să-i descleșteze falcile și să smulgă ce ținea el acolo. Când i-a pus lesa, a stat cuminte aproape de ea, lângă mașină, dar se uita în urmă, cu botul deschis.

Mașina era decapotată. Femeia s-a aplecat înăuntru după un exemplar din *Le Temps* și a desfăcut o pagină de ziar acoperind cu ea spatele câinelui. L-a șters de sânge, iar el a scâncit când colțurile ziarului i-au zgâriat labele.

— Sus, a spus ea.

Din două salturi, ogarul s-a instalat pe locul din spate, ca un rege detronat, cu ochii și botul țintă la prada la care renunțase.

— Vezi? mi-a zis ea. Acum putem merge oriunde vrei.

— Glumești, am răspuns eu, râzând din nou.

Femeia a răs și ea, încrucișându-și mâinile înmănușate. Gura ei roșie s-a mișcat înainte de a rosti vreun cuvânt. Părea că se teme să nu mă jignească. A privit în jos, la pantofii mei vechi, și, deodată, am știut că amândouă ne gândeam la același lucru: ea avea bani, iar eu aveam nevoie de ei. La urma urmelor, eram în Bois de Boulogne. Ce căuta ea acolo?

— Întreb, pentru că ești frumoasă, iar eu sunt pictoriță, a zis ea. Pictez nuduri. Te rog, pot să-ți dau cartea mea de vizită? Aș putea să te pictez cândva?

Asta era, deci, totul? M-am uitat la ea cu atenție. Indiferent ce ar fi avut în minte, mă gândeam eu, puteam să scap cu fața curată, la o adică.

O chema Tamara, mi-a spus ea. Atelierul ei era în arondismentul VII, la mică distanță, dacă mergea cu mașina. Automobilul ei de un verde sticlos strălucia ca o călugăriță, o jucărie vicleană. În timp ce mă holbam la ea, un bărbat cu pălărie fedora mi s-a adresat, într-o engleză monotonă, de Chicago:

— Ce zici, pot să te pictez și eu?

I-am aruncat o privire: un june fercheș, din Vestul Mijlociu, care se ținea prea aproape de noi, dar zâmbea cu atâta speranță, încât mi s-a strâns inima de milă pentru el. Jubilam.

— Îmi pare rău, Charlie, i-am răspuns pe un ton cântător, și apoi cineva i-a strigat ceva în franceză.

I-am urmărit pe american și pe prietenul lui îmbrățișându-se, dându-și pumni ca boxerii și privind spre mine din când în când. Mă simțeam bine că puteam să-i privesc aspru, așa cum făcea Tamara, să le întorc spatele și să mă îndrept spre o mașină care, poftim, nu era taxi. Am ridicat ochii spre Tamara.

— Vrei să te gândești la asta? m-a rugat ea.

— Pentru o sută de franci, aș face-o, am zis eu. Aș face-o chiar acum.

— O sută de franci pentru cinci ore, da?

Puteam să obțin slujba lui Gin și să nu-i rămân datoare cu nimic. M-am mai uitat o dată îndărăt, la magnolie: nici urmă de Maggey.

— Hai să mergem, am zis.

Era o zi caldă, însă între răcoarea din Bois și mașina decapabilă rochia mea de vară era cea care părea nepotrivită, și nu pelerina subțire și casca de aviator ale Tamarei, nici măcar mănușile ei lungi de condus. Mi s-a tăiat un pic respirația, în scaunul meu de piele cenușie: nu mai mersesem niciodată atât de repede. La un stop, Tamara m-a întrebat cum mă cheamă și mi-a notat numele.

— Rafaela, a repetat ea, lungind cele două silabe din mijloc.

Avea un creion mecanic, din oțel inoxidabil, și o agendă micuță, de culoare crem, cum nu se poate mai simplă. Le voiam pe amândouă. La alt stop, și-a dat din nou cu ruj. Nu mai văzusem niciodată o gură atât de roșie. Mănușile ei, pătate cu sânge, aveau nuanța galben-deschis a părului ei, iar pelerina și casca, cenușiul ochilor ei cu pleoape grele.

Copacii zburau pe lângă noi. Aveam piele de găină, dar îmi plăcea căldura care-mi pătrundea în coapse și mi-a părut bine când am dat năvală într-un câmp deschis, iar pentru o vreme, căldura m-a învăluit prin parbriz. M-am lăsat pe spate o clipă, desfătându-mă cu lumina fierbinte, cu mașina în plină viteză, cu frumusețea Tamarei: pentru asta am venit la Paris, mi-am zis. Cu un an în urmă, când eram încă acasă, simpla vedere a unei rochii Chanel mă făcuse să tânjesc după strălucire, iar acum o găsisem. Ochii Tamarei mi-au aruncat o privire scurtă, de culoarea cromului. Era prea mult zgomot ca să aud ce spunea, dar i-am răspuns cu un zâmbet. S-a întins spre mine și mi-a atins bărbia cu un deget înmănușat, întorcându-mi fața spre ea. Ochii ei se mișcau de la fața mea la șosea, și înapoi. Mi-a aruncat o ultimă privire aprobatoare și și-a pus iar ambele mâini pe volan. Mai văzusem privirea aceea înainte, pe fața lui Hervé. Și pe a lui Guillaume. Aveam să-i cer banii în avans.

Am țâșnit din oaza verde și liniștită din Bois, într-o zi fierbinte și luminoasă, plină de taxiuri care goneau și claxoane care țiuiau. Oamenii inundau străzile înguste. Cărucioare pline ochi cu legume, flori și cărți își făceau loc cu greu prin mulțime. Când ne-am împotmolit în spatele unei vidanje, portocaliu cu maro, trase de cai, Tamara a făcut o grimasă, din pricina duhorii, apoi s-a avântat cu mașina într-o piață pietonală și a depășit caii, speriiind două călugărițe, care s-au cățărat iute pe pedestalul unei statui. Tamara s-a uitat peste umăr la ele și a râs, iar eu i-am ținut temătoare isonul. Am trecut în viteză de-a lungul fluviului și am traversat pe Pont de la Concorde. Sena lucea ca o folie mare de plumb.

Tamara a parcat în fața unui bloc din aristocraticul arondisment VII. Am urmat-o – condusă de Seffa și de țăcănitul ghearelor lui –, urcând două șiruri de trepte, până la ușa unui apartament mult mai impozant decât toate cele în care locuisem eu până atunci.

— Camera fiicei mele, a zis ea, arătând spre o ușă situată lateral.

Am zărit în trecere și o bucătărie, înainte să ajungem la apartamentul propriu-zis: trei camere mari și frumoase, care comunicau una cu cealaltă prin uși mari de sticlă, toate drapate cu aceeași catifea cenușie ce acoperea canapeaua joasă, pe care Tamara mi-a făcut semn să mă așez. Ambele perechi de uși din sticlă erau deschise: din camera din mijloc puteam să văd atât masa din sufrageria aflată la un capăt al apartamentului, cât și patul de o eleganță uluitoare, lipit de peretele îndepărtat al celeilalte.

Pe o masă scundă din fața mea se afla o carafă de sticlă, care conținea resturile a ceea ce părea să fi fost o panglică de păr, arsă până nu mai rămăsese din ea decât o spirală țepăună de cărbune vegetal. Lângă carafă, o sticlă de apă minerală și un pahar, ciorchini de struguri și craniul unui animal mic. Când câinele a văzut craniul, Tamara l-a mutat pe un bufet din spatele nostru, apoi mi-a turnat un pahar cu apă.

— Putem să mâncăm această natură moartă. N-a fost bună de nimic, zise ea, uitându-se în jos, în loc de explicație, la singurul semn de dezordine din apartamentul ei luminos: o pagină ruptă dintr-un caiet de schițe care zăcea pe podea.

În timp ce eu mă înfruptam din strugure, Tamara se agita prin cele trei camere, ștergându-și câinele și mânușile cu o cârpă umedă, atârându-și în cui pelerina și casca, scuturându-și părul blond, tuns scurt. Ceva din apartamentul Tamarei m-a făcut să mă gândesc la strada pe care locuiam, unde își aveau sălașul o serie de negustori de artă, dar nu din cauza tablourilor de pe pereți: ca și când s-ar fi întrecut în afișarea mizeriei, samsarii de artă își ascundeau marfa de parcă ar fi fost lingouri de aur. Cauza era mirosul, vaporii rășinoși care pluteau în aer.

— Ce-i asta? am întrebat, adulmecând.

— *Huile de lin*, a zis ea, schițând un gest spre o masă plină cu pensule și borcane de sticlă. În engleză se spune *ulei de pânză?* Și *térébenthine*, nu știu cuvântul.

Am dat aprobator din cap și am zis:

— Strugurii sunt delicioși.

Chiar și amestecați cu mirosul pătrunzător de ulei, îmi plăceau: coaja acră și pulpa dulce, dar plini de sâmburi.

— Odată, când eram foarte săracă, am adus acasă niște prăjituri, ca să le desenez. Le pun aici pe masă și apoi mă așez cu carnetul de schițe, aici, și mă uit, și mă uit, și în tot timpul ăsta stomacul meu îmi spune „Mănâncă-le, mănâncă-le“.

— Le-ai mâncat?

Tamara și-a scos mânușile de șofat în timp ce vorbea, dezvăluind încheieturi lungi, degete lungi, unghii vopsite în roșu și o sumedenie de inele, unul cu un topaz pătrat, mare cât o nucă. Piatra a scăpărat când ea a dat din cap, răspunzând: „Le-am mâncat“, cu accentul ei slav, vehement.

— Ești foarte săracă acum? am întrebat eu în glumă, în timp ce Tamara dispărea în spatele ușilor dormitorului. Ar trebui să-mi fac probleme pentru suta de franci?

— Nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu. Nu! a strigat Tamara din cealaltă cameră, în timp ce-și schimba rochia de după-amiază, din crep mov, cu un halat de casă, din bumbac negru, și un șorț alb de bucătar-șef.

Făcându-și iar apariția, Tamara s-a uitat la mine.

— Înțelegi munca asta? Tu nu te miști. Eu te voi picta timp de patruzeci și cinci de minute. Apoi tu te odihnești cincisprezece. Apoi din nou patruzeci și cinci, și tot așa, preț de cinci ore. Acum e ora douăsprezece ne vom opri la cinci.

Belle Jardinière închidea la șase. Trebuia să ajung acolo la ora nouă a doua zi dimineața, înainte ca magazinul să se deschidă. Am dat din cap aprobator.

— Toaleta este la capătul holului, sau poți să te duci în spatele paravanului, a zis ea, arătând spre sufragerie. Schimbă-te acolo.

Fusesem de acord să-i fiu model, știam asta, dar acum sosise clipa: eram nevoită să mă dezbrac de tot.